

Nieuwjaarsbijeenkomst Algemeen-Nederlands Verbond (ANV) in Kasteel Turnhout op 26 januari 2019

Dames en heren,

Limburgers worden in Nederland – onder meer – reserve-Belgen genoemd.

Voor u staat dan de eerste reserve.

Die overigens ook een beetje Vlaming is, want als trotse bezitter van een tweede woning in Mariakerke, betaal ik daar dus ook belasting, én aan West-Vlaanderen én aan Vlaanderen...

Bovendien ben ik als historicus afgestudeerd op het thema Nederlandse reactie op de Vlaamse Beweging 1839-1874. Vier jaar lang heb ik daar over gedaan en vier jaar lang 'leefde' ik dus met Vlamingen als Snellaert, Willems, Conscience,

Maar als eerste reserve ben ik overigens best fier op die bijnaam hoor...

Want het bevestigt alleen maar dat wij Limburgers verder kijken dan onze neus lang is; ons niet laten begrenzen; en graag verbonden willen blijven met onze burenen....

Onze burenen – Vlamingen maar ook Walen, Duitstalige Belgen en Duitsers – die over het algemeen ook zoveel dichterbij wonen dan onze eigen landgenoten...

En waarmee we dus ook zoveel historie, cultuur en nog zoveel meer delen. Ook nu en in de toekomst...

Zeker met onze Vlaamse en dan ook zeker met de meest nabije Vlaamse burenen die zich ook Limburgers mogen noemen...waarmee we - zoals ik het graag noem - in bronsgroen verbonden zijn....

Want u kent ons volkslied?

“Waar in 't bronsgroen eikenhout, 't nachtegaaltje zingt...”

- Dat is niet alleen ons volkslied maar óók dat van de Belgische Limburgers...
- Net zoals we ook een zelfde leeuw delen in onze provinciale wapens
- En beiden als Limburgers onze bezoekers welkom heten met borden langs onze toegangswegen...

U kent ze wel: “De Limburgers heten u welkom”.

Maar bovenal delen we dus dezelfde naam en dan kan ik het als historicus toch niet laten om u even mee terug te nemen naar toen.

Naar 1815 als Napoleon in Waterloo verliest en de winnaars in Wenen besluiten dat het voor de machtsverdeling in Europe beter is als de Noordelijke én Zuidelijke Nederlanden samensmelten tot één koninkrijk.

Een Verenigd Koninkrijk der Nederlanden onder Koning Willem I...

En daarmee ziet ook Limburg het levenslicht. Een Limburg voorheen bestaande uit het voormalig Frans departement Nedermaas, plus wat delen uit het Roerdepartement. Dit om de Maas niet aan de Pruisen te laten grenzen...

In feite dus een gloednieuwe provincie, want voordat de Fransen ons 20 jaar eerder bij elkaar veegden, kon je ons territorium het beste omschrijven als een staatkundige lappendeken...

Maar net als al die andere zuidelijke provincies voelt Limburg zich niet thuis in het nieuwe koninkrijk. Ze vindt het te protestant, te conservatief en te bazig...

Het was dus wachten op een opstand. Een opstand die - zoals zeker de Vlamingen onder u weten al na 15 jaar uitbreekt, in 1830. En daarmee laat weten een eigen land te willen: België

En daarmee begint ook de bijzondere geschiedenis van mijn provincie Limburg. Want ook wij kiezen voor vertrek...

Met uitzondering van Maastricht (en het naastgelegen Sint Pieter) want hier ligt een leger onder leiding van een Hollandse generaal. Ofwel: de stad wil wel, maar kan niet....

... maar beleeft ondertussen wel een ware braindrain ofwel leegloop in goed Nederlands. Want alles wat jong, avontuurlijk of ambitieus is, vertrekt naar België.

Alwaar zij zich - zeker als ze zich aansluiten bij het Belgisch Limburgs Bestuur - hevig verzetten tegen de splitsing van de provincie Limburg toen daar sprake van werd...

Want Limburgers hadden immers - en nu citeer ik uit een tekst van toenmalige provinciale volksvertegenwoordigers:

“een zelfde oorspronk, dezelfde godsdienst, dezelfde zeden, dezelfde belangen.”

Dames en heren, zij spraken toen dus al over een grote verbondenheid, terwijl de Limburgers toen als volk in feite nog maar pas kwamen kijken....

Al is hier wel enig voorbehoud op zijn plaats. Want levend in onze contreien, waren we ook voor 1815 al historisch, kerkelijk en cultureel met elkaar verbonden.

- Historisch gezien maakten we immers samen al deel uit van het oude hart van Europa, ofwel de thuisbasis van Karel de Grote.
- Kerkelijk gezien waren onze gewesten al eeuwen - vanaf de 4e eeuw - verbonden in het oude Bisdom Tongeren.
- En cultureel gezien blijven we natuurlijk eeuwig verbonden in Hendrik van Veldeke uit Loon, die in onze streken de allereerste Nederlandse literaire woorden schreef... (Heeft u overigens al de prachtige tentoonstelling over hem in Alden Biesen bezocht?)

Maar hoe oud, jong of gevarieerd onze verbondenheid als Limburgers ook was, de tsaar van Rusland, de keizer van Oostenrijk en de koningen van Engeland en Pruisen hadden er geen oren naar...

Zij wisten wat ze niet wilden: en wel een op Frankrijk georiënteerd België rechtstreeks grenzend aan Pruisen. Daar moest een buffer tussen. En die buffer werd de oostelijke helft van Limburg.

En zo werd mijn Limburg - tegen haar wil - na negen jaar - dit jaar 180 jaar geleden - weer onderdeel van Nederland.

Een Nederland dat overigens - op dat moment - helemaal niet zo rouwig was om het verlies van België.

De protestante Nederlander juicht het zelfs toe en kon zich zo met een gevoel van bevrijding terugtrekken op eigen grond...

Ofwel: de Nederlandse natie was voor velen een protestante natie en voor katholieken was weinig plaats...

En in dat Nederland, moesten wij - de Nederlandse Limburgers - nu alleen verder...

De Nederlandse Limburger die zo graag Belg had willen blijven, maar in de ogen van die Belg nu een Hollander werd....

Terwijl de werkelijkheid zo nodig nog gecompliceerder lag...

Want na onze scheiding werden we ook een hertogdom. Een hertogdom Limburg dat niet alleen tot het Koninkrijk der Nederlanden moest behoren, maar ook deel moest gaan uitmaken van de Duitse Bond.

Waarmee wij opeens 2 nationaliteiten kregen. Twee nationaliteiten waar we alle twee helemaal niet om hadden gevraagd...

En dan waren er nog wel een paar zaken waar we helemaal niet blij mee waren. Zoals:

- de benoeming van vrijwel uitsluitend protestanten op hoge posten in ons Limburg;
- en de hoge belastingen, veel hoger dan die in onze Belgische periode;
- en een inzakkende economie waarbij vooral onze landbouw flink leed onder het wegvallen van Belgisch afzetgebied...

Vandaar dat er vrijwel meteen separatisten opstonden.

Separatisten die eerst en vooral aanstuurden op hereniging met België, maar toen dat echt kansloos bleef opteerden voor zelfstandigheid. Zoals de Luxemburgers...

Omdat wij niet wensten bij te dragen in de Nederlandsche schuld 'welke ons niet aangaat en in welke men ons ten onrechte wil laten delen', zo werd het verwoord.

Een wens die niet werd gehoord.

Ondertussen hadden we - dames en heren - ook nog van doen met de wetgeving van de Duitse Bond; wetgeving die we zelfs voorrang moesten geven op die van Nederland.

Maar met dat voorschrift gingen we enigszins laconiek om. Ofwel als er een Bondsbesluit gedeeld moest worden, dan vergaten zeker 75 van de ruim honderd gemeenten om daar echt werk van te maken...

Totdat er in 1848 een revolutionaire en meer liberale wind door Europa gaat waaien en de Duitse Bond hierin meer wil meebewegen dan Den Haag, dan beginnen we naar de Duitse vlag te lonken.

Een vlag die dan zo her en der zelfs al op onze overheidsgebouwen begint te wapperen.

Alles beter dan het rood, wit, blauw van het Koninkrijk der Nederlanden...

Enfin, ook deze beweging zet uiteindelijk niet door. En als de Duitse Bond uiteindelijk uiteenspat, worden we in 1867 zowaar een 'normale' Nederlandse provincie....

Niet dat we elkaar nou in de armen vielen.

De liefde voor Holland is dan nog steeds niet bijzonder groot. Net zoals de doorsnee Limburger maar weinig op had met de Hollandse munt, gebruiken en taal...

Tsja, die taal, de taal van de Hollander. Het zogenaamde Algemeen Beschaafd Nederlands was voor ons een vreemde taal. We waren er nog geen fan van...

We spraken ons eigen dialect, of Frans of Duits...

Of zoals de in Limburg geboren Tachtiger Frans Erens - geboren in 1857 - aangaf hoe bijzonder het wel niet was dat zijn oma het Amsterdams Handelsblad kon lezen, want niemand kende (daar) immers genoeg Hollands om een krant in die taal te lezen.ⁱ

Als lid van die vernieuwende literaire beweging uit het eind van die 19e eeuw, wist hij natuurlijk ook prachtig te verwoorden waarom de Limburgers het Hollands niet bliefde...

Mag ik hem even citeren, al is dat in dit Nederlandse taal minnend gezelschap misschien wel een beetje vloeken in de kerk...

Maar ik citeer:

"Ik ben een plant, geteeld ver van Holland in het Zuiden van Limburg, dicht bij de Duitse grens.

Mijn ouders en voorouders waren uit hetzelfde land.

In mijn kinderjaren heb ik alleen het dialect van mijn streek gehoord en Frans en Duits, en evenals mijn dorps- en streekgenoten deed de klank van het Hollands mij **eerder weeïg aan dan nobel en beschaafd**.

Ik meen dat door de Hollandse taal, door het Hollandse geluid, niet de hoogte der gedachte, niet de opvatting der sensatie kunnen worden bereikt, welke door het Franse of Duitse geluid wél kunnen worden bemachtig."

Aldus Frans Erens...ⁱⁱ

Desondanks wierp Maastricht zich in 1872 op het 13e Nederlandsch Taal- en Letterkundig Congres te Antwerpen op als congresplaats voor de 14e editie...

... Wat de Flamingant Julius Vuylsteke er toen toe bracht om onze hoofdstad een bastaardstad in Nederland te noemen...

Maar het 14e Congres vond er wel degelijk plaats – en wel van 24 tot 26 augustus 1875

Al werd het later in de Oprechte Maastrichtener Almanak nogal spottend gerecenseerd, mag ik u die recensie ook voorlezen?

Denk eens (...) dat er 200 wat 300 geleerde lui uit ons landje en België komen om malkaar versjes voor te lezen, om ter bevordering van de Nederlandse taal ons aan te bevelen zo weinig mogelijk in 't fransch te vloeken, en om elkander wat honing om den mond te smeren.

De Maastrichtse taal (...) wordt de oneer aangedaan daar niet te mogen gebruikt worden. (...)

En dat is de oorzaak waarom wij u niet meer van dit congres kunnen vertellen, dat overigens zeer belangrijk was door al wat daar niet behandeld werd.”ⁱⁱⁱ

Maar dames en heren, van de andere kant was de liefde ook niet bepaald als groot te beschouwen.

Ons vaderland bestempelt ons in diezelfde tijd als een

'een vraemd aanhangsel'

'Een ellendig strookje land'

'Een uitwas van ons land, dat onze beste sappen verteert.

En in 1887 - als we inmiddels 20 jaar de 11e provincie van Nederland zijn - schrijft het Literaire Tijdschrift de Gids niet bepaald vlijend over ons Limburg,

ik citeer:

“In een gezin van elf kinderen loopt er allicht één onder, dat wat uit den aard slaat...

...Zonder dat het hem aan verstandelijke vermogens hapert, weet de knaap de ontwikkeling der anderen niet geheel bij te houden. Hij wil, en doet en denkt in den regel anders dan de andere kinderen.

Al is hij niet slechter dan de tien overigen, zeker is het, dat die tien hem meestal laten lopen, zoo ze hem niet uitlachen - of erger. Zulk een eigenaardig kind is in de Nederlandse familie de provincie Limburg.”

Einde citaat.

Ook onze bestuurskwaliteiten worden in onze regeringsstad Den Haag behoorlijk in twijfel getrokken...

Ook daar worden we 'een enigszins eigenaardige provincie' genoemd, waar sommige burgemeesters er min of meer een gewoonte van maken 'lands wetten te negeren of te overtreden.'

Vandaar dat wij als 'inboorlingen' weinig kans maakten op hoge functies.

Het moest tot 1893 duren voordat een Limburger - Gustave Ruys de Beerenbrouck - bij ons gouverneur kon worden.

Daarvoor waren het vooral Brabanders geweest. Dat paste precies binnen het Haagse beleid om die 'onbetrouwbare' Limburgers in toom te laten houden door katholieke landgenoten die in de ogen van Den Haag wel betrouwbaar waren. Brabanders dus...

Maar het was onder die eerste echte Limburgse gouverneur dat het tij langzaam begon te keren. Dat ons land ons langzamerhand meer naar waarde weet te schatten...

Al had dat niet zo heel veel te maken met de ambitie van Ruys om Limburg om te vormen van een arme naar een meer moderne en welvarende agrarische samenleving...

Nee, dat had veel meer te maken met het vele zwarte goud - de kolen - dat in onze bodem zat. En waaraan heel het land zich kon warmen, letterlijk en figuurlijk...

- De ene na de andere mijn werd geopend;
- het aantal mijnwerkers steeg van honderden naar vele duizenden;
- en de hoeveelheid gedolven steenkool verdertigvoudigde maar liefst van 100 duizend naar maar liefst 3 miljoen ton.

Limburg werd kortom een wingewest. Met een explosief stijgende bevolking. Werd de eerste echte Limburgse gouverneur in 1893 nog gouverneur van 270 duizend Limburgers, bij zijn afscheid in 1918 waren dat er 430 duizend, bijna 60 procent meer...

Ja, dames en heren, deze gouverneur Gustave Ruys de Beerenbrouck nam afscheid in mei 1918. Op een moment dat België nog in die afschuwelijke Eerste Wereldoorlog verwickeld zat...

De Eerste Wereldoorlog die gelukkig aan ons ons voorbij ging...

Al ging de ellende ons natuurlijk wel aan het hart; zeker in die eerste oorlogsmaanden van 1914 toen zo'n 100 duizend geliefde burens veiligheid bij ons kwamen zoeken. Bijna elke Nederlandse Limburger nam toen bijna wel een Belg in huis.

En natuurlijk waren we verdrietig over de dodendraad die ons nu scheidde.

Net zoals we zeker ontroerd waren, toen we hoorden dat Belgisch Limburgse soldaten ons volkslied - het bronsgroen eikenhout - in de loopgraven zongen.

Maar aan de andere kant maakte het ons misschien wel voor de allereerste keer bewust blij dat we nu bij Nederland hoorde. Het neutraal gebleven land dat ons nu ook serieuzer begon te nemen.

Natuurlijk door onze kolenrijkdom, maar zowaar wordt in 1918 ook voor het eerst een Limburger minister-president van Nederland: Charles Ruys de Beerenbrouck.

Ja, de zoon van die andere Ruys, onze eerste echt Limburgse gouverneur...

Eindelijk horen we er dan echt een beetje bij. Zeker als de toenmalige vorstin Wilhelmina na haar eerste contacten met de nieuwe minister-president opmerkt,

'dat al is hij Limburg en katholiek, hij maakt toch een gunstige indruk.'

Dus ja, als België na de Eerste Wereldoorlog in 1918 ons Limburg terug wil als 'smartengeld' voor de geleden oorlogsschade, zeggen wij 'nee'.

Voor het eerst kiezen wij dan echt voor het rood, wit, blauw. Ruim 100 jaar nadat in Wenen werd besloten dat wij Nederlanders moesten worden, wilden we het voor het eerst ook écht zijn...

Dat is de reden waarom ik in mijn nieuwjaarsspeech opperde dit jaar het 100 jarig jubileum van (Nederlands) Limburg te vieren.

Dat neemt niet weg dat we ons altijd verbonden zijn blijven voelen met onze burens, zeker met onze naamgenoten aan de andere kant van de grens...

Maar zoals al gezegd: we delen meer dan een naam. We delen ook dat lied, die leeuw en die welkomstborden.

Maar naast die visuele cultuurdragers delen we natuurlijk nog meer...

Zoals het Oud Limburgs Schuttersfeest

Een groots feest dat we in 1876 – tientallen jaren ná onze scheiding – samen zijn gaan vieren. En uitgegroeid is tot een grote gezamenlijke traditie - een gedeeld cultureel erfgoed – waarbinnen ook de beide gouverneurs de wapens opnemen. Niet tegen elkaar hoor, maar om zogenaamde bôlkes van een rek te schieten.

En wat we natuurlijk ook al sinds jaar en dag delen – althans zeker in het Maasland – is natuurlijk ons Carnaval.

De drie dagen voor Aswoensdag dat het Limburgse leven op de kop gaat... We delen elkaar daar ook graag medailles voor uit. Twee maanden geleden nog mocht ik – samen met college gouverneur Herman Reijnders – de Belgische Bronsgroene Leeuw in ontvangst nemen.

We treden overigens graag op als duo, onder het motto dat Limburg zo groots is, dat het twee gouverneurs verdient...

Dames en heren, met onze historische gesmeden band, uitingen en tradities zit het dus wel goed. Maar natuurlijk waken we er voor niet enkel te blijven hangen in de romantiek van enkel folklore.

Er zitten immers zoveel méér kansen in de grensoverschrijdende verbondenheid. Kansen die we grijpen of onderzoeken...

Zoals in de **infrastructuur**: de oost-west verbinding. Een verbinding die ooit als zo vanzelfsprekend werd aangelegd.

Het was zelfs de eerste spoorlijn ooit die in 1853 in Nederlands-Limburg werd aangelegd. En dat was de lijn tussen Aken en Maastricht, die al snel werd doorgetrokken naar Hasselt.

Vandaag de dag gaat dat niet zo eenvoudig, al zitten er nu wel beter oost-west verbindingen in de pijplijn. Met financiële steun uit Brussel onder de loep genomen. En dan heb ik het over verbindingen als Brussel-Leuven-Luik-Maastricht; en meer noordelijk Antwerpen-Hamont-Weert (de IJzeren Rijn).

Er de drielandentrein die Aken verbindt met Maastricht, maar nog niet doorrijdt naar Luik vanwege veiligheidsdiscussies op het Belgisch spoor.

Of in het **toerisme**, voor beide Limburgen een belangrijke sector.

Alle twee best goed bedeed met natuurschoon, rijke cultuur en Bourgondische gastvrijheid, kunnen we daar allebei best een goede boterham verdienen. Alleen maar ook vooral samen.

Mooi voorbeeld is het grensoverschrijdend Rivierpark Maasvallei, waar het prachtig fietsen, wandelen en struinen is.

Maar ook een gezamenlijke productontwikkeling en promotie van ons Limburg in bijvoorbeeld Duitsland..

Zoals er ook kansen liggen op het gebied van **onderwijs**. De ANV-regio der Beide Limburgen organiseert er 14 maart nog een ontmoetingsdag voor bij ons in het Gouvernement aan de Maas in Maastricht.

Waarbij ik hier overigens graag wil toegeven dat uw onderwijs hier in België in Nederlands-Limburg bijzonder wordt gewaardeerd.

Sommige Nederlandse ouders kiezen bijvoorbeeld zeer bewust voor het Belgisch basisonderwijs omdat het toch wat 'strakker' is dan bij ons.

Daarnaast is het Vlaamse Syntra erg populair voor taalcursussen of andere avondopleidingen voor volwassenen. Maar dat kan ook aan de lage kosten liggen...

Maar bovenal mogen we ons er samen van bewust zijn - en er ons voordeel mee doen - dat beide Limburgen in het centrum van een hele slimme driehoek liggen.

Tussen universiteiten als KU Leuven, het Radboud in Nijmegen, de Université de Liège en 2 technische universiteiten in Eindhoven en Aken.

En dan hebben we ook nog onze eigen universiteiten in Hasselt en Maastricht.... En de Open Universiteit: de universiteit voor afstandsleren in Nederland én Vlaanderen.

Dus zeker op het gebied van kennis liggen er vele kansen, die we ook moeten zien te grijpen.

Of op het gebied van **economie en ondernemen**, waarbij in beide Limburgen het KMO - en bij ons het MKB (Midden en Klein Bedrijf) geheten - van groot belang is.

Kleine en middelgrote bedrijven die de afgelopen jaren ook de samenwerking konden zoeken in een door Europa ondersteund project.

Een absoluut topproject, waarin ondernemers uit beide Limburgen bijvoorbeeld samen werkten aan het 3D-printen van tandheelkundige prothesen...

Maar ook de vele fruittelers in onze provincies elkaar weten te vinden. Bijvoorbeeld met een gezamenlijk project waarmee ze de bijensterfte willen tegengaan.

En heeft u al gehoord - of geproefd - van onze Maasvallei Limburg Wijnen, die als eerste in Europa een **grensoverschrijdende** BOB-Status heeft gekregen?

...Een Beschermd Oorsprong Benaming zoals ook de Franse Champagne, de Griekse feta en de Italiaanse Parmaham dragen.

Overigens trekken Herman Reynders en ik ook graag samen op om de samenwerking tussen MKB'erst te bevorderen, bijvoorbeeld met een gezamenlijke handelsmissie in de beide Limburgen.

En net zoals ondernemers en producenten er beter van kunnen worden als ze kansen zien en grijpen aan de andere kant van de grens die ons sinds 1839 scheidt, geldt dat ook voor **werknemers**.

Al leren de cijfers dat daarbij de trek van west naar oost groter is dan andersom.

Waarbij ook ik persoonlijk profijt heb van deze arbeidsmigratie want ik word vanaf dag één in dit ambt bijgestaan door een Vlaamse secretaresse...

Maar wij komen dus veel minder makkelijk in België werken. Voor ons is de belemmerende werking van de grens met al die verschillende regels en belastingen kennelijk vele malen groter...

Al maken we daar nu wel werk van. Zo ondersteunen we als provincie een online arbeidsmarkt die geen grenzen kent met Belgisch Limburg. En werken we samen op economisch terrein in Europese programma's.

En als ik dan nog een laatste verbondenheid mag noemen, dan noem ik natuurlijk graag de **cultuur** zoals die ook u aan het hart ligt.

En dan kan ik zeggen dat er een hotline ligt tussen de Vlaamse cultuurminister Sven Gatz en onze cultuurgedeputeerde Ger Koopmans.

Waarbij beiden de samenwerking tussen de culturele instellingen aan beide zijden van de grens willen bevorderen.

En ze bijvoorbeeld ook inzoomen op digitalisering op het vlak van kunsten en cultureel erfgoed.

Maar ondertussen weten de kunstenaars elkaar ook zelf wel te vinden. Zoals Toneelgroep Maastricht die furore maakt omdat ze ook samenwerkt met echte toppers uit België. Zoals fotograaf Stephan van Fleteren en acteur Wim Opbrouck....

Dames en heren, ik somde u hiermee geen uitputtende lijst op van grensoverschrijdende verbondenheid. Maar ik geef u op een briefje dat de lijst met kansen en mogelijkheden nog veel langer is. Kansen en mogelijkheden die we samen kunnen grijpen.

Waarbij ik overigens zeker oren heb naar het advies van Axel Buyse – hier aanwezig – voormalig vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Den Haag.

Axel Buyse vindt dat Limburg samen met Noord-Brabant en Zeeland samen meer een vuist moeten maken naar Den Haag. Om samen - en dat is eigenlijk best wel een erg Hollands advies van een Vlaming - om samen meer geld te vergaren uit de landelijke schatkist.

Ik ga daar werk van maken. Om na onze provinciale verkiezingen in maart serieus een gezamenlijke zuidelijke lobby op te starten. En ook samen een plan in te dienen om Europese subsidies binnen te slepen. En dus ook nog meer en beter kunnen investeren in samenwerking met de zuiderburen....

Waarbij overigens geld alleen niet de heilige graal is.

Levend, wonend, werkend, ondernemend in een grensprovincie als Limburg weten we nu eenmaal dat vooral de verschillende nationale regels het kansen grijpen aan de andere kant van de grens enorm kan frustreren.

Niet voor niets hebben we ook jaren in Den Haag gepleit voor een buurlandenbeleid. En tot onze grote vreugde is deze wens bij de laatste kabinetsvorming gehonoreerd.

En is ons land voor het eerst versterkt met een staatssecretaris met grensoverschrijdende samenwerking in zijn portefeuille. En u mag het één keer raden:

de post wordt bemand door... een Limburger, die het zoeken naar verbindingen over grenzen nu eenmaal in zijn genen heeft zitten.

Dames en heren, ik begon met mijzelf voor te stellen als een reserve-Belg, maar ik eindig met een toevoeging.

Het woord Belg is eigenlijk een afkorting van: Ben Eerst Limburger Geweest.

Een Groot-Limburger – of zo u wil: een halve-Vlaming of aspirant Belg – die nog steeds een groot zwak heeft voor de voormalige partner en haar hele familie...

En dus namens alle Nederlands-Limburgers kan zeggen: wij zien u nog steeds bijzonder graag.

Verbonden zullen we altijd blijven.

ⁱ *Bron: Orbons & Spronk, 1966:47*

ⁱⁱ *Bron: Frans Erens, Vervlogen Jaren, 416*

ⁱⁱⁱ *Bron: Oprechte Maastrichter Almanak van 1876*